

HÁLÓZATKUTATÁS, HÁLÓZATELMÉLET
A Természet Világa 2015/I. különszáma

Szakmai beszámoló (OTKA PUB-I 113 546)

A Természet Világa folyóirat „Hálózat kutatás, hálózatelmélet” különszáma – OTKA támogatással – 92+4 színes oldalon, 2015 júliusában jelent meg. Ez a tematikus szám a különböző tudomány területek, hazai neves szakértőitől, a fizikától a biológiáig, a kémiától a szociológiáig közöl olyan cikkeket, melyekben a hálózatok problémája, az egyszerű hálós szerkezettől a legbonyolultabb dinamikusan változó, térben és időben rendezett hálózatokkal kapcsolatos tudományos kérdéseket mutatnak be közérthető formában.

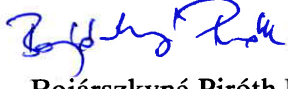
A különszámban a hálózat kutatásban az utóbbi évtizedben elért legújabb eredményekről írtak a terület magyar kutatói. A különszám szerzői aktív kutatók, legtöbbjük futó, vagy közelmúltban lezárt OTKA támogatással. Így a kiadvány egyben áttekintést is ad arról, hogy az OTKA támogatásokkal milyen fontos tudományos kérdések kerültek és kerülnek boncasztalra, és milyen eredményeket érnek el a magyar kutatók ezen kérdések megválaszolása során. A közérthetően megírt cikkek ezeket az eredményeket az országosan terjesztett folyóirattal eljuttatják más szakterületek kutatóihoz is, valamint a diákokhoz és a nagyközönséghez, fontos missziót teljesítve ezzel.

Az OTKA-támogatás tényét a cikkeknel, az impresszumunkban, valamint a belső borító oldalunkon is hangsúlyosan feltüntettük.

A lapból egy-egy példányt küldtünk az MTA Könyvtárának, az ELTE Egyetemi Könyvtárának, a PPKE Könyvtárnak, a Károli Gáspár Református Egyetem BTK Könyvtárának, az MTA Wigner Fizikai Kutatóközpontnak, az SZTE Klebelsberg Könyvtárának, a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtárának, a Miskolci Egyetem Könyvtárának, a Pécsi Tudományegyetem Könyvtárának és az MTA Atomkinak. A kötelepéldány szolgáltatásról szóló rendeletben foglaltakat teljesítettük.

Budapest, 2015. szeptember 15.

Staar Gyula
vezető kutató

Bojárskyné Piroth Eszter
igazgató

Természet Világa

TERMÉSZETTUDOMÁNYI KÖZLÖNY

146. ÉVF.

2015. I. KÜLÖNSZÁM ÁRA: 980 FT

*Hálózat kutatás,
hálózat elmélet*

Természet Világa

A TUDOMÁNYOS ISMERETTERJESZTŐ
TÁRSULAT FOLYÓIRATA

Megindította 1869-ben
SZILY KÁLMÁN
KIRÁLYI MAGYAR
TERMÉSZETTUDOMÁNYI
TÁRSULAT

A TERMÉSZETTUDOMÁNYI KÖZLÖNY
146. ÉVFOLYAMA

2015/I. különszám
Hálózatok kutatás – hálózatelmélet

Magyar Örökség-díjas
és Millenniumi-díjas folyóirat

Megjelenik az Országos Tudományos
Kutatási Alapprogramok
(OTKA, PUB-I 113546) támogatásával

OIKA

Főszerkesztő:
STAAR GYULA

Szerkesztőség:
1088 Budapest, Bródy Sándor u. 16.
Telefon: 327-8962, fax: 327-8969
Levél cím: 1444 Budapest 8., Pf. 256
E-mail cím: termvil@mail.datanet.hu
Internet címünk: www.termeszetvilaga.hu

Felelős kiadó:
PIRÓTH ESZTER
a TIT Szövetségi Iroda igazgatója

Kiadja
a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat
1088 Budapest, Bródy Sándor utca 16.
Telefon: 327-8900
Hirdetésfelvétel a szerkesztőségben

Nyomatás:
Pauker Nyomda

Felelős vezető:
Vértes Gábor
ügyvezető igazgató

INDEX 25 807
HU ISSN 0040-3717

Korábbi számok megrendelhetők:
Tudományos Ismeretterjesztő Társulat
1088 Budapest, Bródy Sándor utca 16.
Telefon: 483-2546, fax: 338-4411
e-mail: titlap@telc.hu

Előfizethető:
Magyar Posta Zrt. Hírlap üzletág
06-80-444-444
hirlapelofigetes@posta.hu

Előfizetésben terjeszti: Magyar Posta Zrt.
Árusításban megvásárolható a Lapker Zrt.
árusítóhelyein

TARTALOM

Előszó	2
Hollywood és a sejtek hálója. Barabási Albert-Lászlóval beszélget Silberer Vera	2
Lovász László: Nagyon nagy gráfok	6
Palla Gergely–Barabási Albert-László–Vicsek Tamás: Társas kapcsolatok hálózata	12
Csermely Péter: Hogyan alkalmazkodnak a hálózatok?	15
Papp Balázs–Pál Csaba: Biológiai hálózatok és az evolúció	21
Jordán Ferenc: Biológiai hálózatok a nyáltól a dzsungelig	30
Szalkai Balázs–Kerepesi Csaba–Varga Bálint–Grolmusz Vince: Élek és élet. Az agygráf	35
Szabó Csaba Attila: Digitális multimédia hálózatok. A médiaterjesztés és médiafogyasztás átalakulása napjainkban	38
Bacsárdi László: Biztonságos kommunikáció kvantumalapú hálózatokban	44
Gódor Győző: Szenzorhálózatok a mindennapi életben	49
Buránszkiné Sallai Márta–Randriamampianina Roger: Hálózatok, alaprendszerek a meteorológiában. Szerepük az időjárás előrejelzésében	53
Kovács-Hostyánszki Anikó: Viráglatogatási hálózatok. Növények és beporzók intim kapcsolata	60
Józwiak Ákos Bernard: Mindennapi kenyér – hétköznapi hálózat. Az élelmiszerlánc mint komplex rendszer	63
Szalai Csaba–Antal Péter: Hálózatok vizsgálata betegségekben	68
<i>Különszámunk szerzői</i>	72
Módis László–Ifj. Gaál Botond: Makromolekuláris hálózatok az izületi porc és az agy sejtközi állományában	73
Eke András: Az agyi hálózatok dinamikája	78
Szvetelszky Zsuzsanna: Hálózat nélkül nincs terjedés	83
Barabási Albert-László: Hálózat tudomány személyes nézőpontból	86

Címképünk: *Élet és élek (fantáziakép)*

Borítólapunk második oldalán: *Válogatás különszámunk illusztrációiból*

Borítólapunk harmadik oldalán: *Különszámunkhoz ajánlott olvasnivaló*

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG

Elnök: VIZI E. SZILVESZTER

Tagok:

ABONYI IVÁN, BACSÁRDI LÁSZLÓ, BAUER GYŐZŐ,
BENCZE GYULA, BOTH ELŐD, CZELNAI RUDOLF, CSABA GYÖRGY,
CSÁSZÁR ÁKOS, DÜRR JÁNOS, GÁBOS ZOLTÁN, HORVÁTH GÁBOR,
KECSKEMÉTI TIBOR, KORDOS LÁSZLÓ, LOVÁSZ LÁSZLÓ,
NYIKOS LAJOS, PAP LÁSZLÓ, PATKÓS ANDRÁS, PINTÉR TEODOR PÉTER,
RESZLER ÁKOS, SCHILLER RÓBERT, CHARLES SIMONYI,
SZATHMÁRY EÖRS, SZERÉNYI GÁBOR, VIDA GÁBOR,
WESZELY TIBOR

Főszerkesztő:
STAAR GYULA

Szerkesztők: KAPITÁNY KATALIN, NÉMETH GÉZA

Tervezőszerkesztő:
HORVÁTH IMRE

Titkárságvezető:
HORVÁTH KRISZTINA